

Socialdepartementet

Godkännande av överenskommelse om försäkringsmedicinska utredningar

1 bilaga

Regeringens beslut

Regeringen godkänner överenskommelsen om försäkringsmedicinska utredningar för perioden 1 november 2016–31 december 2017 (*bilaga*).

Ärendet

Företrädare för regeringen och Sveriges Kommuner och Landsting har den 5 oktober 2016 undertecknat en överenskommelse om Försäkringsmedicinska utredningar för perioden 1 november 2016–31 december 2017.

Överenskommelsen blir giltig under förutsättning att den godkänns av regeringen och Sveriges Kommuner och Landstings styrelse samt att riksdagen beviljar medel för ändamålet.

Överenskommelsen omfattar sammanlagt 41 500 000 kronor under 2016 och 250 000 000 kronor under 2017.

Utdrag till

Sveriges Kommuner och Landsting
Statsrådsberedningen/SAM
Finansdepartementet/BA, Fi/K, Fi/UR
Näringsdepartementet/KSR
Försäkringskassan
Socialstyrelsen

Försäkringsmedicinska utredningar

Överenskommelse mellan staten och
Sveriges Kommuner och Landsting
för perioden 1 november 2016 till
31 december 2017

INNEHÅLL

FÖRSÄKRINGSMEDICINSKA UTREDNINGAR	1
1. INLEDNING	3
2. BAKGRUND	3
3. ERSÄTTNING FÖR DE FÖRSÄKRINGSMEDICINSKA UTREDNINGARNA	4
STYCKERSÄTTNING INKLUSIVE TOLK	5
UPPSTARTSERSÄTTNING FÖR AFU	5
CENTRAL ADMINISTRATION	5
UTBILDNINGSSINSATSER	6
AMBULERANDE TEAM	6
4. DEN EKONOMISKA OMFATTNINGEN	6
5. GODKÄNNANDE AV ÖVERENSKOMMELSEN	7

1. Inledning

Överenskommelser mellan regeringen och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) används för ersättning till landsting som inom föreskriven tid levererar försäkringsmedicinska utredningar efter beställning från Försäkringskassan.

2. Bakgrund

Inom ramen för rehabiliteringskedjan ställs höga krav på kvalificerade medicinska beslutsunderlag i sjukpenningärenden samtidigt som tidsgränserna också ökar betydelsen för Försäkringskassan att snabbt och i rätt tid få tillgång till sådana beslutsunderlag.

För en rättssäker prövning av sjukförsäkringsärenden behöver Försäkringskassan i vissa fall fördjupade underlag i form av försäkringsmedicinska utredningar. Underlagen ska ge en fördjupad beskrivning av sjukdomens konsekvenser för individens funktionstillstånd och förmåga till aktivitet. De kan därigenom ligga till grund för Försäkringskassans bedömning av den försäkrades arbetsförmåga. I vissa ärenden finns det behov av försäkringsmedicinska utredningar som baseras på enbart en läkares utredning, s.k. särskilt läkarutlåtande (SLU). I andra ärenden finns det behov av en teambaserad medicinsk utredning (TMU) med inslag av flera kompetenser inom hälso- och sjukvården. Sedan 2013 finns det även Arbetsförmågeutredning (AFU) som Försäkringskassan kan beställa när prövningen av den försäkrades arbetsförmåga ska ske mot normalt förekommande arbete på arbetsmarknaden.

Regeringen och SKL har sedan 2010 ingått överenskommelser om att ge ersättning till landstingen som levererat försäkringsmedicinska utredningar i form av SLU och TMU.

Sedan 2013 har landstingen i Jönköpings, Norrbottens, Skånes, Stockholms, Västerbottens, Västernorrlands, Västra Götalands och Östergötlands län deltagit i en pilotverksamhet med AFU. Under 2015–2016 valde Norrbottens läns landsting att inte längre medverka i pilotverksamheten.

I mars 2014 beslutade regeringen om direktiv till en utredning med uppdrag att utreda och lämna förslag till hur behovet av kvalificerade försäkringsmedicinska utredningar inom relevanta socialförsäkringsområden ska tillgodoses. Utredningen¹ lämnade i mars 2015 sitt betänkande För kvalitet – Med gemensamt ansvar (SOU 2015:17). Där föreslogs att

¹ FörMed-utredningen (S 2014:09).

landstingen ges ett lagstadgat ansvar för att utföra de försäkringsmedicinska utredningarna. Betänkandet har remitterats och en övervägande del av remissinstanserna tillstyrker förslaget. Frågan om de försäkringsmedicinska utredningarna ligger dock i "gränlandet" mellan Socialförsäkringsbalken och reglerna i Hälso- och sjukvårdslagen samt innefattar koppling till andra lagstiftningsområden. Det har därför konstaterats att vissa lagtekniska lösningar som föreslogs i betänkandet behöver ses över och omarbetas. I väntan på att en ny lagstiftning på detta område träder ikraft tecknas denna överenskommelse.

3. Ersättning för de försäkringsmedicinska utredningarna

Regeringen och SKL är överens om att staten reserverar medel under perioden 1 november 2016–31 december 2017 för ersättning till landsting som, inom föreskriven tid, levererar SLU, TMU och AFU, efter beställning från Försäkringskassan.

Pilotverksamheten för AFU avslutas den 31 oktober 2016 och utredningsformen permanentas så att alla landsting från och med den 1 november 2016 ska kunna välja att göra en AFU. En styckersättning kommer att utgå för AFU i likhet med de övriga utredningarna, se avsnitt *Styckersättning inklusive tolk*. Denna överenskommelse mellan staten och SKL ersätter de två tidigare överenskommelserna; Försäkringsmedicinska utredningar i form av TMU och SLU och Pilotverksamhet för aktivitetsförmågeutredningar². Under 2017 kommer TMU att ersättas av annan utredning med annan ekonomisk ersättning. Om den nya utredningsformen som ersätter TMU kommer att börja användas under 2017 så ska det göras en uppdatering av ersättningsnivåer etc. inom ramen för denna överenskommelse.

Försäkringskassan och landstingen har ett gemensamt ansvar för att minska antalet avbokningar av inbokade utredningar.

Försäkringskassan svarar för att utarbeta rutiner för utredningarna samt uppföljning, beräkning och utbetalning av ersättningen. Ersättningen utbetalas i enlighet med de krav och redovisningsrutiner som fastställs av Försäkringskassan efter samråd med SKL. Utbetalningarna ska göras direkt från Försäkringskassan till Landstingen vid följande utbetalningsdatum:

- 17 februari 2017
- 26 maj 2017
- 29 september 2017

² Dnr S2015/08165/SF och S2015/08166/SF.

- 15 december 2017
- 5 april 2018

Regeringen och SKL är överens om att beställningar av de försäkringsmedicinska utredningar inom ramen för överenskommelsen får göras fram till och med den 31 december 2017.

Styckersättning inklusive tolk

Styckersättning inklusive tolkersättning utgår enligt följande:

Belopp i kronor

Utredning	Ersättning per utredning	Ersättning för tolk per utredning
Teambaserad medicinsk utredning (TMU)	28 000	6 000
Särskilt läkarutlåtande (SLU)	14 500	—
Aktivitetsförmågeutredning (AFU)	16 300	3 200
Utvidgad AFU Psykolog	5 000	2 650
Utvidgad AFU fysioterapeut/arbetsterapeut	3 000	1 300

För styckersättningarna avsätts 36 640 000 kronor under 2016 och 219 200 000 kronor under 2017.

Uppstartersättning för AFU

För de landsting som inte deltagit i pilotverksamheten för AFU men efter den 1 november 2016 väljer att börja göra AFU utgår en engångsvis uppstartersättning med 200 000 kronor under 2017. För ändamålet avsätt totalt 2 800 000 kronor under 2017.

Central administration

För att kunna tillhandahålla försäkringsmedicinska utredningar krävs att resurser tas i anspråk från landstingens centrala administration. Ersättning för landstingens centrala administration utges med 1 000 000 kronor för (helår) och 170 000 kronor under 2016 (två månader) till vardera Stockholms läns landsting, Västra Götalandsregionen och Region Skåne. För de övriga 18 landsting utges motsvarande ersättning med 750 000 kronor för 2017 (helår) och 125 000 kronor för 2016 (2 månader) per landsting. Avsatta medel för ersättningen för central administration till samtliga landsting för perioden den 1 november–31 december 2016 uppgår till 2 760 000 kronor och för helåret 2017 är motsvarande belopp 16 500 000 kronor.

Utbildningsinsatser

För utbildnings- och uppföljningsinsatser av personal som arbetar med de försäkringsmedicinska utredningarna får högst 10 500 000 kronor utbetalas under 2017 och 2 100 000 kronor under 2016.

Medlen för att utbilda personal i behörighetsutbildningarna disponeras av Försäkringskassan.

Ambulerande team

De landsting som har ambulerande team har möjlighet att ansöka om ersättning för dessa hos Försäkringskassan. För ändamålet får högst 1 000 000 kronor utbetalas under 2017. Avsikten är att Försäkringskassan svarar för att ta fram riktlinjer för ersättning för de ambulerande teamen.

Medel som ej förbrukas

Om avsatta medel för uppstartsersättning, utbildning eller ambulerande team inte kommer att användas av landsting eller Försäkringskassan som avsetts under 2017 får dessa medel användas av Försäkringskassan för köp av försäkringsmedicinska utredningar.

4. Den ekonomiska omfattningen

Nedan redovisas den totala omfattningen av denna överenskommelse, liksom fördelningen över olika insatser.

Fördelning av medlen inom ramen för överenskommelsen avseende TMU, SLU och AFU, tusen kronor.

Medel till landstingen	2016	2017
	Nov-dec	Jan-dec
• Styckersättning inkl. tolk	36 640	219 200
• Uppstartsersättning AFU	-	2 800
• Central administration	2 760	16 500
• Utbildningsinsatser ³	2 100	10 500
• Ambulerande team	-	1 000
Totalt för överenskommelsen	41 500	250 000

Kostnaderna ska belasta utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning, anslag 1:6 Bidrag för sjukskrivningsprocessen, anslagsposten 9 Försäkringsmedicinska utredningar. Försäkringskassan disponerar medlen.

³ I överenskommelsen för 1 januari 2016–31 oktober 2016 finns 2 400 000 kronor avsatta.

5. Godkännande av överenskommelsen

Överenskommelsen blir giltig under förutsättning att den godkänns av regeringen och SKL:s styrelse samt att riksdagen beviljar medel för ändamålet.

För staten genom
Socialdepartementet

För Sveriges Kommuner och
Landsting

Stockholm
den 5 oktober 2016

Stockholm
den 5 oktober 2016

Therese Svanström Andersson
Statssekreterare

Lena Dahl
Tf verkställande direktör